

อนุสาวรีย์สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

จากระยะทางกรุงเทพฯ-ลพบุรี ก่อนที่จะเข้าสู่ตัวเมืองลพบุรี ท่านจะผ่านวงเวียนที่มีชื่อว่า “วงเวียนเทพสตรี” ใจกลางของวงเวียนนี้จะพบว่าอนุสาวรีย์สมเด็จพระนารายณ์มหาราชประดิษฐานเด่นเป็นสง่าอยู่ในท่าประทับยืน ผืนพระพักตร์ไปทางทิศตะวันออก พระหัตถ์ขวาทรงพระแสงดาบก้าวพระบาทซ้ายออกมาข้างหน้าเล็กน้อย ประทับอยู่บนฐาน ซึ่งค้ำหน้าของฐาน จารึกพระเกียรติคุณของพระองค์มีข้อความดังต่อไปนี้

“สมเด็จพระนารายณ์มหาราช พระมหากษัตริย์ไทยผู้ยิ่งใหญ่พระองค์หนึ่งทรงพระราชสมภพ ณ กรุงศรีอยุธยา พ.ศ. ๒๑๗๕

“สวรรคต ณ เมืองลพบุรี เมื่อ พ.ศ. ๒๒๓๑ พระองค์ทรงมีพระบรมราชกฤษฎีกาบริหารเป็นอย่างยิ่ง

“ในรัชสมัยของพระองค์วรรณคดีและ ศิลปของไทยได้เจริญถึงขีดสูงสุดมีสัมพันธไมตรีกับนานาประเทศอย่างกว้างขวาง เกียรติคุณของประเทศไทย แม้ไพศาลเป็นอย่างยิ่ง

“ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ประชาชนชาวไทยได้ร่วมกันสร้างและประดิษฐานอนุสาวรีย์^{๕๕}ไว้ เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๙

รอบบริเวณหรือบริเวณวงเวียน^{๕๖}นี้เราจะเห็นคล้ายกับว่าเป็นวงกลมซ้อนกันอยู่เป็นชั้น ๆ ชั้นในสุดเป็นลานวงกลมโรยก้อนหินละเอียดไว้ดูสะอาดตา ถัดออกมาเป็นหญ้าที่เขาปลูกไว้ในคันคอนกรีตอย่างมีระเบียบบนนี้เขียวขจีต่อจากนั้นเป็นถนนซึ่งล้อมรอบวงกลม^{๕๗}นั้นอีก ต่อจากถนนก็เป็นหญ้าสลับกันไปอย่างสวยงาม ทางทิศเหนือและใต้มีอ่างน้ำพุ ภายในบริเวณ^{๕๘}นี้มีคอมพิวเตอร์ตั้งอยู่เป็นระยะ และรอบบริเวณปลูกต้นชัยพฤกษ์ทำให้ดูร่มรื่นน่าพักผ่อนยิ่ง^{๕๙}

เหตุที่สร้างอนุสาวรีย์^{๖๐}ขึ้นเพราะชาวลพบุรีทุกคนตระหนักว่า จังหวัดลพบุรีในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เจริญรุ่งเรืองยิ่งกว่าสมัยใด ๆ พระองค์ได้สถาปนาและปรับปรุงนครลพบุรีเทียบเป็นเมืองหลวง ตั้งปรากฏโบราณสถานอยู่จนถึงสมัยปัจจุบัน เช่นพระราชวังนารายณ์ นอกจากนี้^{๖๑}พระองค์ได้ทรงพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าหลายด้าน เช่นทางด้านศิลปวรรณคดี การสร้าง

สัมพันธ์ไมตรีและติดต่อการค้าขายกับต่างประเทศ รวมทั้ง
 ด้านการทหาร และด้านอื่น ๆ อีกหลายประการ ด้วยความ
 ซาบซึ้งในพระเกียรติคุณและเพื่อแสดงออกซึ่งกตัญญู-
 กตเวทิตาในพระมหากรุณาธิคุณของอดีตมหाराชองค์
 บรรดาข้าราชการ พ่อค้า ประชาชนจังหวัดลพบุรี จึงได้
 เห็นพ้องต้องกันว่า ควรจะสร้างอนุสาวรีย์สมเด็จพระ-
 นารายณ์มหาราชไว้เป็นที่เคารพสักการะเป็นมิ่งขวัญของ
 ชาวลพบุรี ซึ่งเมื่อความทราบถึงคณะรัฐมนตรี ก็ได้โปรด
 เห็นชอบโดยให้ตั้งคณะกรรมการอำนวยการขึ้น โดยมี
 พลเอกประภาส จารุเสถียร รัฐมนตรีว่าการกระทรวง-
 มหาดไทยเป็นประธาน ได้ประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์เมื่อ
 วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๕ กรมศิลปากรเป็นผู้ดำเนินการ
 ขุดหลุมพระรูปแผ่นจารึก ตลอดจนการวางแบบแปลนแผน
 ผัง การดำเนินงานได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีทุกประการ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระมหากรุณา
 ธิคุณเสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบพิธีเปิดอนุสาวรีย์
 สมเด็จพระนารายณ์มหาราช เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์
 พ.ศ. ๒๕๐๙

